

Hvem skal være kurator?

Insolvensrettens dag 2025

Ulrik Rammeskow Bang-Pedersen

Professor, dr.jur.

Formand for Konkursrådet

Den Sorte Svane

Hvad lærte vi af den Sorte Svane:

- Cand.merc.jur. er mere kriminelle end cand.jur.?
- Man kan ikke have tillid til advokater?
- Egenbegæring skal forbydes?

Den Sorte Svane

Lektien fra den Sorte Svane er for os:

- Der er behov for at forebygge, at insolvensbehandlingssystemet misbruges i forbindelse med økonomisk kriminalitet
- Der er behov for, at der i offentligheden er tillid til kuratorernes uafhængighed og upartiskhed

Og hvordan gør man det?

Konkursrådets udtalelse

Konkursrådet har netop afgivet sin udtalelse:

<https://www.justitsministeriet.dk/pressemeddelelse/konkursraadet-foreslaar-stramning-af-regler-mod-konkurssvindel/>

Konkursrådets tre hovedforslag

Konkursrådet foreslår i sin udtalelse af 27.03.2025 overordnet følgende:

- Opstramning af reglerne om kurator/-rekonstruktørhabilitet
- Nye regler om kuratorudpegning
- Reduktion af antallet af tvangsopløsninger, der sker uden likvidator/kurator

Kuratorhabilitet

En person er naturligvis fortsat inhabil som kurator, hvis vedkommende:

”er afhængig af skyldneren, eller hvis der som følge af hans interesse i sagens udfald eller af andre grunde er tvivl om hans upartiskhed i det foreliggende spørgsmål” (§ 238, stk. 1)

Kuratorhabilitet

Konkursrådet foreslår stramning på to punkter:

- Ledere og nærtstående
- Forudgående rådgivning

Kuratorhabilitet

- nærtstående og ledere

Ny § 238, stk. 2:

HR: Inhabilitet hvis person er eller senere end 2 år før fristdagen har været skyldnerens nærtstående eller en del af skyldnerens eller dennes nærtståendes ledelse

U1: Ledelsen udøvet som rekonstruktør

U2: Ledelse udøvet som kurator i nærtståendes konkursbo.

U3: Ledelse indsat af kurator i nærtståendes konkursbo mhp at indgive begæring om konkurs eller rekonstruktionsbehandling

Kuratorhabilitet

- forudgående rådgivning

Ny § 238, stk. 3:

HR: Inhabilitet hvis person senere end 1 år før fristdagen i ikke uvæsentligt omfang har ydet rådgivning til skyldneren eller i væsentligt omfang har ydet rådgivning til en nærtstående, der direkte eller indirekte ejer en væsentlig del af kapitalen i skyldneren.

U1: Rådgivningen blev ydet i egenskab af beskikket rekonstruktør for skyldneren.

U2: Rådgivningen blev ydet senere end 3 måneder før fristdagen og angik et forsøg på at opnå en samlet ordning af skyldnerens økonomiske forhold.

NB: Inhabilitet "smitter"

Kuratorhabilitet

- erklæring om rådgivning

Ny § 238, stk. 4:

En person, der vil udpeges som kurator skal afgive en erklæring til skifteretten om, hvorvidt vedkommende senere end 1 år før fristdagen har ydet rådgivning til:

- Skyldneren, eller
- Nogen, som vedkommende vidste eller burde vide var nærtstående til skyldneren

I bekræftende fald skal kort skriftligt redegøres for arbejdets karakter og tidsmæssige omfang

Kuratorudpegning

- Skifteretten kan naturligvis ikke udpege en kurator, som er inhabil
- Men hvem bør have indflydelse på, hvilken habil person, der udpeges som kurator?
- Eller rettere hvem bør ikke have det?

Kuratorudpegning

- Skal vi stadig have kreditorstyre, dvs. at kreditorerne kan bestemme, hvem der skal være kurator?
- Ja – og det bør afspejle sig i reglerne om kuratorudpegning.
- Men ikke alle kreditorer bør have indflydelse på, hvem, der udpeges som kurator.

Kuratorudpegning

Konkursrådet foreslår, at følgende ikke skal have indflydelse på, hvem der udpeges eller vælges som kurator (ny § 114 a):

- Skyldneren
- Skyldnerens nærtstående
- Skyldnerens ledelse
- Skyldnerens ansatte, medmindre LG eller fagforening/A-kasse har overtaget kravet
- Rekonstruktør, tillidsmand og likvidator (fsva deres honorarkrav)

Kuratorudpegning

- Kuratorskifte bør så vidt muligt undgås
- Skifteretten skal udpege den kurator, som har størst opbakning blandt de stemmeberettigede kreditorer (ny § 107 a, stk. 1)
- Skifteretten kan i praksis kun tage højde for de kreditorer, der er repræsenteret på dekretmødet
- Men det er fortsat mulighed for at begære efterfølgende kuratorvalg
- Skifteretten kan i særlige tilfælde udpege en anden

Kuratorudpegning

- Hvem skal som udpeges som kurator, hvis der ikke er nogen stemmeberettigede kreditorer (der er repræsenteret på dekretmødet)?
- Frit skøn eller faste regler?

Kuratorudpegning

Udpegelseshierakiet (ny § 107 a, stk. 2-4):

HR: En af de faste kuratorer

U1: Rekvirentens advokat, medmindre rekvirenten omfattet af § 114 a

U2: Panthaveradvokat kan udpeges istf fast kurator/rekvirentadvokat

U3: Hvis forudgående tvangsopløsning: Likvidator

Udpegelseshierakiet kan fraviges i særlige tilfælde

Faste kuratorer

- Som konsekvens af udpegelseshierakiet skal alle skifteretter have et passende antal faste kuratorer
- Dette antal kan være højere end i dag, da der kan blive flere sager til de faste kuratorer
- JM fastsætter nærmere regler om udnævnelse af faste kuratorer

Flere kuratorer og ad hoc kuratorer

- Adgangen til at udnævne flere kuratorer i større opretholdes (§ 107)
- De(n) yderligere kurator(-er) udpeges efter samme principper som nu (dvs. ikke udpegelseshieraki)
- Lovfæstelse af adgangen til anvendelse af ad hoc kurator (§ 108 a)
- Men det forudsættes, at ad hoc kurator ikke anvendes til at "afhjælpe" inhabilitet ift. skyldner, og at ad hoc kurator ikke de facto skal være hovedkurator

Rekonstruktør

- Intet ”beskikkelseshieraki”, dvs. skyldneren kan fortsat foreslå rekonstruktør
- Samme habilitetskrav (§ 238) til rekonstruktør som til kurator, herunder i relation til forudgående rådgivning og erklæring herom
- Rekonstruktøren er ikke udelukket fra at blive kurator i senere konkursbo, medmindre denne konkret er blevet inhabil efter § 238, stk. 1

Gældssanering

- Samme habilitetskrav til medhjælpere som til kuratorer og rekonstruktører
- Imødegåelse af fiktiv gæld ved udvidelse af nægtelsesgrunde med ”herunder ved før eller under gældssaneringssagen at undlade at bestride åbenbart grundløse fordringer”

Tvangsopløsning

Konkursrådet foreslår to alternative modeller:

Model A ("S & H-modellen"):

Likvidator udnævnes i alle tvangsopløsningsager

Model B ("Århus-modellen"):

HR: Likvidator udnævnes i alle tvangsopløsningsager

U: På grundlag af møde med tidligere ledelse og sagens øvrige omstændigheder må det anses for ubetænkeligt at opløse selskabet uden at udnævne en likvidator

Fra hvornår gælder de nye regler

- Konkursrådets forslag sendes nu i høring
- Lovforslag forventes i efteråret 2025
- Ikrafttræden 1. januar 2026?